

מרכז המידע למודיעיין ולטרור
על שם אלוף מאיר עמית
המרכז למורשת המודיעין (מל"מ)

זרקור לאיראן

ינואר 2012 – די 1390
לשבוע שבין 11/1/11 – 18/1/12
עורך: ד"ר רז צימט

במוקד אירועי השבוע:

- ✓ הגיעה עת נקמה: תגובות חריפות לחיסול מדען הגרעין.
- ✓ מכה נוספת למעמדו של רפסנג'אני: איבד את אחיזתו באוניברסיטה הגדולה באיראן.
- ✓ לקראת הבחירות למג'לס: גובר הלחץ מצד הממסד השמרני כנגד "הזרם הסוטה".
- ✓ מי שלח מסרון שקרי בנוגע להפסקת העברת הקצבאות לאזרחים?
- ✓ לאחר שנים של מאבק כושל באחד מסמלי התרבות האמריקאית: הסוף לבובה ברבי באיראן?
- ✓ תמונות השבוע: כנס נשות "קואליציית השמרנים המאוחדת".

עיקרי דברים:

הגיעה עת נקמה: תגובות חריפות לחיסול מדען הגרעין

חיסול מדען הגרעין, מצטפא אחמדי-רושן, עורר תגובות חריפות בקרב בכירים ואמצעי תקשורת באיראן. במקביל לגינוי הפעולה ולהטלת האחריות לביצועה על ישראל וארצות-הברית טענה התקשורת באיראן, כי גל ההתנקשויות במדעני הגרעין מבטא את כישלון מדיניות הסנקציות מצד המערב כנגד איראן.

בכירים איראנים הדגישו בהצהרותיהם, כי מדיניות החיסולים לא תרתיע את איראן ולא תמנע את המשך תוכניתה הגרעינית. סגן הנשיא, מחמד-רוזא רחימי, הצהיר, כי על אויבי איראן לדעת, שלא יוכלו למנוע את התקדמותה המדעית של איראן, וכי זו תמשיך במאמצי הפיתוח שלה.

לנוכח הבחירות הקרובות למג'לס טענה התקשורת השמרנית, כי חיסול המדען מבטא אסטרטגיה מערבית כוללת, שנועדה לערער את הביטחון באיראן ערב הבחירות. היומון קדס גרס, כי ההתנקשות בחייו של אחמדי-רושן מאוששת את אזהרת המנהיג העליון, עלי ח'אמנהאי, בנוגע למאמצי אויבי איראן להחריף את האתגרים הביטחוניים הניצבים בפניה לקראת הבחירות. המערב מבקש, לטענת היומון, ליצור אווירה של חוסר ביטחון וחוסר יציבות במדינה על מנת להגביר את הלחץ על דעת הקהל הפנימית. גם העיתון ג'ואן הצביע על קשר בין חיסול המדען לבחירות הקרובות למג'לס. ארצות-הברית ובעלות בריתה מבקשות להשיג שתי מטרות: למנוע מהמדענים האיראנים לפתח טכנולוגיות שיקדמו את איראן ולזרוע ייאוש וחוסר תקווה בחברה האיראנית ערב הבחירות.

עורך היומון כיהאן, חסין שריעתמדרי, לא הסתפק בגינוי פעולת החיסול ובניתוח משמעותיותו וקרא לתגובת נקם. הצהרותיהם של בכירים בישראל ובארצות-הברית מעידות על החלטת שירותי המודיעין והביטחון שלהן לחסל מדעני גרעין. איראן זכאית, לפיכך, מבחינה חוקית ואסלאמית להגיב למדיניות זו. שירותי המודיעין והביטחון האיראנים, שניצבו ב-32 השנים האחרונות במערכה כוללת מול השירותים המערביים ורכשו ניסיון רב, יכולים, לדברי שריעתמדרי, להתנקש בקלות בחייהם של בכירים ואנשי צבא ישראלים.

סגן ראש מטה הכוחות המזוינים, סיד מסעוד ג'זאארי, הצהיר בסוף השבוע, כי איראן רואה בחיסול מדעניה איום ובוחנת דרכים להעניש את מארגני פעולת החיסול ומבצעה במסגרת האסטרטגיה של "איום כנגד איום". גם שר המודיעין, חידר מצלחי, התייחס לתגובה איראנית צפויה לפעולת החיסול ואמר, כי איראן תיתן תשובה מוחצת לפעולה זו.

בשולי השיח התקשורתי בעקבות חיסול המדען האיראני נשמעה גם ביקורת כלפי אוחלת ידם של השלטונות בסיכול התנקשויות אלה. היומון "מרדם סאלארי" גרס, כי ניתן לצפות משירותי הביטחון והמודיעין של איראן, שלכדו את מנהיג הארגון הבלוצי ג'נדאללה, הפילו מל"ט אמריקאי ועצרו מרגלים אמריקאים, להגן על חייהם של המדענים האיראנים.

גם היומון אבתכאר הלן על אוחלת ידם של השלטונות לנוכח חיסול המדענים ותהה כמה מדענים יחוסלו עד שהשלטונות יממשו את אחריותם. היומון דחה את הקריאה

להתנקש בחיי מדענים בתגובה לחיסול המדענים האיראנים וגרס, כי הצעה להגיב בדרך זו לחיסול המדענים האיראנים נעדרת כל בסיס דתי, הלכתי ואנושי. איננו זקוקים לחיסול מדענים בתגובה, טען "אבתכאר", אף כי אנו שומרים לכוחות הביטחון את זכות הנקמה.

מכה נוספת למעמדו של רפסנג'אני: איבד את אחיזתו באוניברסיטה הגדולה באיראן

שבועיים בלבד לאחר שאתר האינטרנט שלו נחסם על-ידי השלטונות ובתו נידונה למאסר של שישה חודשים ולהשעיה של חמש שנים מכל פעילות ציבורית, ספג יו"ר המועצה לקביעת האינטרס של המשטר והנשיא לשעבר, עלי-אכבר האשמי רפסנג'אני, מכה נוספת כאשר חבר המנהלים של האוניברסיטה הפתוחה האסלאמית (אוניברסיטת אזאד) בחר בנשיא אוניברסיטה חדש במקום עבדאללה ג'אסבי, מבעלי בריתו של רפסנג'אני.

בתום ישיבת חבר המנהלים של האוניברסיטה, שבראשו עומד רפסנג'אני, החליטו רוב חברי ההנהלה למנות את פרהאד דאנשג'ו, אחיו של שר המדעים בממשלת אחמדינז'אד, כאמראן דאנשג'ו, לתפקיד נשיא האוניברסיטה לאחר 29 שנים בהן כיהן ג'אסבי בתפקיד זה.

רפסנג'אני וג'אסבי טענו, כי מינוי דאנשג'ו אינו חוקי וכי ישיבת חבר המנהלים הסתיימה ללא הסכמה. חברי הנהלת האוניברסיטה, שתמכו במינוי דאנשג'ו לתפקיד נשיא האוניברסיטה, ובהם נציג המנהיג העליון באוניברסיטאות, טענו, לעומת זאת, כי ההחלטה חוקית וכי המינוי יועבר לאישור סופי של "המועצה העליונה של המהפכה התרבותית" בראשה עומד הנשיא.

ההחלטה למנות את דאנשג'ו לנשיא האוניברסיטה במקום ג'אסבי מבטאת שחיקה נוספת במעמדו הציבורי של רפסנג'אני. אוניברסיטת אזאד נחשבת לאוניברסיטה הגדולה באיראן. לומדים בה למעלה מ-1.7 סטודנטים בכ-400 שלוחות ברחבי איראן. בשנים האחרונות התנהל מאבק חריף בין הנשיא אחמדינז'אד לרפסנג'אני על השליטה באוניברסיטה, שאף חייב באוקטובר 2010 את התערבותו האישית של המנהיג העליון, עלי ח'אמנהאי.

בתוך כך דיווח השבוע היומון הרפורמיסטי שרק, כי משרד ההכוונה האסלאמית אישר לאחרונה פרסום ספר בשם: קבוצת 1+5 באיראן המציג את רפסנג'אני כתומך המרכזי במהומות, שפרצו לאחר בחירות 2009.

לקראת הבחירות למג'לס: גוברים הלחצים מצד הממסד השמרני כנגד "הזרם הסוטה"

יועצו של הנשיא אחמדינז'אד לענייני תקשורת, עלי-אכבר ג'ואנפכר, המשמש גם כמנהל היומון הממשלתי איראן וסוכנות הידיעות הממשלתית אירנא, נידון השבוע לשנת מאסר אחת באשמת פגיעה בכבוד המנהיג העליון, עלי ח'אמנהאי. כמו כן גזר עליו בית המשפט השעיה מכל פעילות פוליטית, מפלגתית ותקשורתית למשך חמש שנים. גזר דינו של ג'ואנפכר ניתן חודשים ספורים לאחר שהוא נידון על-ידי בית המשפט לשנת מאסר נוספת ולשלוש שנות השעיה מפעילות תקשורתית באשמת פרסום תכנים הפוגעים בערכי האסלאם.

במקביל לגזר הדין נגד מקורבו של הנשיא דיווחה השבוע סוכנות הידיעות פארס, כי שניים מחברי הזרם הסוטה נידונו למספר שנות מאסר, לקנס כספי ולמלקות בגין אשמות הקשורות בריגול, במעילה בכספים ובשחיתות מוסרית.

בתוך כך האשים השבוע יו"ר ועדת ביטחון הפנים במג'לס את הממשלה והזרם הסוטה בניהול כלכלת בחירות ובניצול השלב השני הצפוי ברפורמה במדיניות הסובסידיות לגיוס תמיכה ציבורית ערב הבחירות למג'לס. בראיון לסוכנות הידיעות מהר אמר פרויז סרווי, כי הממשלה מנסה לשכנע את הציבור, כי המג'לס בהרכבו הנוכחי לא יאפשר לה לממש את הבטחותיה להגדיל את הקצבאות המשולמות במסגרת הרפורמה במדיניות הסובסידיות, ולעודד בכך הצבעה למועמדים המזוהים עם "הזרם הסוטה".

מי שלח מסרון שקרי בנוגע להפסקת העברת הקצבאות לאזרחים?

מסרון (SMS), שנשלח השבוע לאזרחים איראנים ובו הודעה על הפסקת העברת הקצבאות במסגרת הרפורמה במדיניות הסובסידיות, עורר השבוע סערה ציבורית ותקשורתית.

התקשורת האיראנית דיווחה בראשית השבוע, כי כמה אזרחים קיבלו בימים האחרונים מסרון ממקור בלתי-ידוע ובו נאמר, כי מאחר שהם בעלי מכונית ודירה, הם אינם זכאים החל מחודש זה לקבל את הקצבאות. המסרון הצליח לעורר עניין מיוחד, מאחר שהוא נשלח זמן קצר לאחר הודעת פקידי ממשלה לפיה הממשלה מתכוונת במסגרת השלב השני בתוכנית הרפורמה להפסיק את העברת הקצבאות ליותר מ-10 מיליון אזרחים המשתכרים שכר גבוה.

בעקבות הסערה התקשורתית, שעוררה שליחת המסרון, הבהיר בהרוז מראדי, יו"ר הארגון האחראי למימוש הרפורמה במדיניות הסובסידיות, כי מדובר במסרון שקרי, שנועד לעורר דאגה בקרב הציבור, לפגוע בכלכלה ולערער את הצלחת הממשלה

במימוש הרפורמה. עד כה לא הצליחו השלטונות לגלות, מי עומד מאחורי שליחת המסרון.

לאחר שנים של מאבק כושל באחד מסמלי התרבות האמריקאית: הסוף לבובה ברבי באיראן?

האתר השמרני משרק דיווח השבוע, כי המשטרה הנחתה לאחרונה את חנויות הצעצועים לאסוף את בובות ברבי מהחנויות והודיעה, כי מעתה ואילך חל איסור על מכירתן. בעקבות ההנחיה החלו חלק מחנויות הצעצועים הגדולות בטהראן לאסוף את בובות ברבי ולהפסיק למכור אותן.

הבובה ברבי עוררה בשנים האחרונות התנגדות נרחבת מצד אנשי דת וחוגים שמרנים במדינה, שראו בה סמל לתרבות המערבית המושחתת והבלתי-מוסרית. לפני מספר חודשים הזהיר אתר שמרני מפני השתלטות ברבי על נפש הצעירים באיראן וקרא לשלטונות לפעול בשיתוף היצרנים המקומיים לעידוד שימוש בדמויות איראניות ואסלאמיות במקום בדמותה של הבובה האמריקאית.

בניסיון להתמודד עם השפעתן הגוברת של ברבי ובן-זוגה קן על הצעירים באיראן הומצאו לפני מספר שנים הבובות דארא וסארא (אח ואחות הלבושים בלבוש צנוע) כתחליף איראני מקורי. דארא וסארא לא הצליחו, עם זאת, לכבוש את לב ילדי איראן וברבי המשיכה לשלוט בשוק הצעצועים המקומי ולככב על גבי ילקוטים, מכשירי כתיבה ובגדים.

הגיעה עת נקמה: תגובות חריפות לחיסול מדען הגרעין

חיסול מדען הגרעין האיראני, מצטפא אחמדי-רושן (Mostafa Ahmadi Roshan), עורר תגובות חריפות בקרב בכירים ואמצעי תקשורת באיראן. במקביל לגינוי הפעולה ולהטלת האחריות לביצועה על ישראל וארצות-הברית טענה התקשורת באיראן, כי גל ההתנקשויות במדעני הגרעין מבטא את כישלון מדיניות הסנקציות מצד המערב כנגד איראן ומשקף אסטרטגיה שנועדה לערער את הביטחון במדינה ערב הבחירות למג'לס.

חבר ועדת המג'לס למדיניות חוץ ולביטחון לאומי, ג'ואד ג'האנגירזאדה (Javad Jahangirzadeh), אמר בעקבות חיסול המדען, כי ההתנקשות בחייו מעידה על כישלון מדיניות האיומים והסנקציות בה נוקטות מדינות המערב כלפי איראן. בראיון לסוכנות הידיעות "פארס" אמר חבר המג'לס, כי אויבי איראן פעלו בדרכים שונות על מנת למנוע את התקדמותה הגרעינית, אך מאחר שאלה נכשלו, הם נאלצו לאמץ אסטרטגיה המבוססת על התנקשויות בחייהם של מדעני הגרעין (פארס, 11 ינואר 2012).

בגילוי דעת, שפרסמו משמרות המהפכה, נאמר, כי פעולות הטרור בהן נוקט "המשטר הטרוריסטי הציוני" בתמיכת ארצות-הברית מצביעות על עומק הפחד מפני הפיכת איראן

למעצמה עולמית ולמודל עבור האומות והממשלות העצמאיות בעולם הנמצאות מחוץ לאיזור השפעתה של ההגמוניה המערבית (פארס, 12 ינואר 2012).

בכירים איראנים הדגישו בהצהרותיהם, כי מדיניות החיסולים לא תרתיע את איראן ולא תמנע את המשך תוכניתה הגרעינית. סגן הנשיא, מחמד-רזא רחימי (Mohammad Reza Rahimi), הצהיר, כי על אויבי איראן לדעת, שלא יוכלו למנוע את התקדמותה המדעית של איראן, וכי זו תמשיך במאמצי הפיתוח שלה (איסנ"א, 11 ינואר 2012). היומון ג'מהורי-י אסלאמי (Jomhuri-ye Eslami) ציין, אף הוא, כי לא ניתן לבלום את התקדמותה של איראן לעבר עצמאות גרעינית באמצעות חיסולים פיזיים. חיסול מדען הגרעין על-ידי הטרוריסטים הקשורים לארצות-הברית ול"משטר הציוני" מצביע, לדברי היומון, על עומק השנאה מצד אויבי המהפכה כלפי עצמאותה של איראן וחתירתה להישענות עצמית, אך העם האיראני הוכיח, שפעולות טרור אינן מסוגלות למנוע מצעירי איראן לפעול להמשך קידומה המדעי של ארצם (ג'מהורי-י אסלאמי, 12 ינואר 2012).

לוית מצטפא אחמדי-רושן

לנוכח הבחירות הקרובות למג'לס טענה התקשורת השמרנית, כי חיסול המדען מבטא אסטרטגיה מערבית כוללת לערער את הביטחון באיראן לקראת הבחירות. היומון "קדס" (Qods) גרס, כי ההתנקשות בחייו של אחמדי-רושן מאוששת את אזהרת המנהיג העליון, עלי ח'אמנהאי, בנוגע למאמצי אויבי איראן להחריף את האתגרים הביטחוניים הניצבים בפניה לקראת הבחירות. המערב מבקש, לטענת היומון, ליצור אוירה של חוסר ביטחון וחוסר יציבות במדינה על מנת להגביר את הלחץ על דעת הקהל הפנימית.

היומון הוסיף, כי מדינות המערב מוטרדות מהיציבות השוררת באיראן על רקע ההתפתחויות בעולם הערבי ומהעמקת השפעתה האסטרטגית של איראן על העמים הערבים והמוסלמים. הן חותרות, לפיכך, להחריף את הסנקציות נגד איראן כדי לפגוע ביציבותה הכלכלית ובמקביל לערער את הביטחון במדינה באמצעות התנקשויות ופיגועי טרור. היומון גם הצביע על קשר בין חיסול מדעני הגרעין להתקדמות המהירה והמתמדת בתוכנית הגרעין האיראנית. מדינות המערב סבורות, כי התנקשויות בחיי מדעני הגרעין הן הדרך היחידה לעכב את תוכנית הגרעין, לזרוע פחד בקרב המדענים ולהניא צעירים איראנים מללמוד תחומים מדעיים רלוונטיים (קדס, 12 ינואר 2012).

גם העיתון ג'ואן (Javan) הצביע על קשר בין חיסול המדען לבחירות הקרובות למג'לס. ארצות-הברית ובעלות בריתה מבקשות להשיג שתי מטרות: למנוע מהמדענים האיראנים לפתח טכנולוגיות שיקדמו את איראן ולזרוע ייאוש וחוסר תקווה בחברה האיראנית ערב הבחירות. הניסיון הוכיח, עם זאת, כי כל פעולת טרור רק מחזקת את נחישות העם האיראני לממש את דרישותיו ומטרותיו (ג'ואן, 12 ינואר 2012).

עורך היומון כיהאן (Kayhan), חסין שריעתמדרי (Hossein Shariatmadari), לא הסתפק בגינוי פעולת החיסול ובניתוח משמעויותיו וקרא לתגובת נקם. הצהרותיהם של בכירים בישראל ובארצות-הברית, ובהם הרמטכ"ל בני גנץ, מעידות בבירור על החלטת שירותי המודיעין והביטחון שלהן לחסל מדעני גרעין. איראן זכאית, לפיכך, מבחינה חוקית ואסלאמית להגיב למדיניות זו. שירותי המודיעין והביטחון האיראנים, שניצבו ב-32 השנים האחרונות במערכה כוללת מול השירותים המערביים ורכשו ניסיון רב, יכולים להתנקש בקלות בחייהם של בכירים ואנשי צבא ישראלים, טען שריעתמדרי. איתורם והשגתם של ישראלים אלה אפשריים בקלות ולאיראן יש לוחמים ברחבי העולם המוכנים לבצע זאת בכל עת ולהעניש את המושחתים הללו (כיהאן, 12 ינואר 2012).

סגן ראש מטה הכוחות המזוינים, סיד מסעוד ג'זאארי (Seyyed Mas'oud Jazayeri), התייחס בסוף השבוע לתגובה איראנית אפשרית לפעולת החיסול ואמר, כי איראן בוחנת דרכים להעניש את מארגני החיסול ומבצעי. הוא ציין, כי איראן רואה בחיסול מדעניה איום וכי במסגרת האסטרטגיה של איום כנגד איום, היא דנה בדרכים להעניש את מבצעי החיסול ולפגוע בתומכי הטרור בארצות-הברית, בבריטניה ובמשטר הציוני (פארס, 14 ינואר 2012). גם שר המודיעין, חידר מצלחי (Heydar Moslehi), התייחס לתגובה איראנית צפויה לפעולת החיסול והצהיר, כי איראן תיתן תשובה מוחצת לפעולה זו וכי ארצות-הברית, בריטניה וישראל עוד יראו את תוצאת פעולתן. במסיבת עיתונאים אמר השר, כי בריטניה וארצות-הברית אינן יכולות להסתיר את התפקיד שמילאו בחיסול המדענים האיראנים (פארס, 15 ינואר 2012).

סגן יו"ר ועדת המג'לס לביטחון לאומי ולמדיניות חוץ, אסמאעיל כות'רי (Esma'il Kowsari), התייחס, אף הוא, לתגובה איראנית אפשרית לגל חיסולי מדעני הגרעין ואמר, כי ההחלטה בנוגע לאופן, שבו תתמודד איראן עם המשך ההתנקשויות בחיי מדעניה, נתונה בידי ההנהגה ו"המועצה העליונה לביטחון לאומי" (באזתאב, 12 ינואר 2012).

בשולי השיח התקשורתי בעקבות חיסול המדען האיראני נשמעה גם ביקורת כלפי אוזלת ידם של השלטונות בסיכול התנקשויות אלה. היומון מרדם סאלארי (Mardom Salari) גרס, כי לא ניתן לצפות מהטרוריסטים לחדול ממעשי הטרור שלהם, אך ניתן לצפות משירותי הביטחון והמודיעין של איראן, שלכדו את מנהיג הארגון הבלוצ'י ג'נדאללה (Jondollah), הפילו מל"ט אמריקאי ועצרו מרגלים אמריקאים, להגן על חייהם של המדענים האיראנים (מרדם סאלארי, 12 ינואר 2012).

גם היומון אבתכאר (Ebtekar) הלין על אוזלת ידם של השלטונות לנוכח חיסול המדענים ותהה כמה מדענים יחוסלו עד שהשלטונות יממשו את אחריותם. הציבור מצפה למענה הולם מצד השלטונות לנוכח התופעה, נכתב במאמר מערכת שהתפרסם בראשית השבוע. היומון דחה את הקריאה להתנקש בחיי מדענים בתגובה לחיסול המדענים האיראנים. חיסול מדענים הוא המעשה המכוער והבלתי-אנושי ביותר, שמדינה יכולה לעשות כנגד מדינה אחרת. אחת הסיבות לשנאה העולמית כלפי ישראל נעוצה בעבר שלה בחיסול מדענים. התפישה האסלאמית אינה מאשרת חיסולים בשום תנאי וההצעה להגיב בדרך זו לחיסול המדענים האיראנים נעדרת כל בסיס דתי, הלכתי ואנושי. התנקשות במדענים ובאנשי ידע מאפיינת את התרבות המערבית בעוד שבתרבות האסלאמית נהנים המדענים ואנשי הידע ממעמד בכיר ביותר וערך העט שבשימוש מדען גבוה מזה של דם שהיך. איננו זקוקים לחיסול מדענים בתגובה, נכתב במאמר, אף כי אנו שומרים לכוחות הביטחון את זכות הנקמה (אבתכאר, 15 ינואר 2012).

היומון תהראן אמרוז (Tehran Emrooz) קרא, אף הוא, לשירותי הביטחון לנקוט בצעדים הדרושים על מנת לשמור על חייהם וביטחונם של המדענים. ארצות-הברית וישראל הוכיחו, שהן אינן מהססות להתנקש בחייהם של מדינאים, מדענים, אינטלקטואלים ועיתונאים ולחסל כל מי שמתנגד להם, ועל מנגנוני הביטחון האיראנים לגבות מהן מחיר כבד על ההתנקשויות הללו (תהראן אמרוז, 12 ינואר 2012).

מכה נוספת למעמדו של רפסנג'אני: איבד את אחיזתו באוניברסיטה הגדולה באיראן

שבועיים בלבד לאחר שאתר האינטרנט שלו נחסם על-ידי השלטונות ובתו נידונה למאסר של שישה חודשים ולהשעיה של חמש שנים מכל פעילות ציבורית, ספג יו"ר המועצה לקביעת האינטרס של המשטר והנשיא לשעבר, עלי-אכבר האשמי רפסנג'אני, מכה נוספת כאשר חבר המנהלים של האוניברסיטה הפתוחה האסלאמית (אוניברסיטת אזאד) בחר בנשיא אוניברסיטה חדש במקום עבדאללה ג'אסבי (Abdollah Jasbi), מבעלי בריתו של רפסנג'אני.

בתום ישיבת חבר המנהלים של האוניברסיטה, שבראשו עומד רפסנג'אני, החליטו רוב חברי ההנהלה למנות את פרהאד דאנשג'ו (Farhad Daneshju) לתפקיד נשיא האוניברסיטה לאחר 29 שנים בהן כיהן ג'אסבי בתפקיד זה. דאנשג'ו, ד"ר להנדסה לאוניברסיטת Polytechnic Central London הבריטית, הוא אחיו של כאמראן דאנשג'ו, שר המדעים והטכנולוגיה בממשלת אחמדינז'אד. ההחלטה למנות את דאנשג'ו, שאושרה השבוע על ידי המועצה העליונה של המהפכה התרבותית בראשה עומד הנשיא אחמדינז'אד, התקבלה ברוב של 5 מבין 9 חברי הנהלת האוניברסיטה, ובהם דאנשג'ו עצמו, המשמש כאחד מחברי ההנהלה; אחיו, שר המדעים; חג'ת אל-אסלאם מחמד מחמדיאן (Hojjat-ol-Eslam Mohammad Mohammadian), נציג המנהיג העליון באוניברסיטאות; ומרזיה וחיך דסתג'רדי (Marzieh Vahid Dastjerdi), שרת הבריאות. הדיון בחבר המנהלים של האוניברסיטה התנהל על רקע הודעת שר המדעים, כי אם

לא ייבחר נשיא חדש לאוניברסיטה עד לתאריך 20 בינואר, תמנה "המועצה העליונה של המהפכה התרבותית" אחראי מטעמה לניהול האוניברסיטה.

בעקבות ההחלטה למנות את דאנשג'ו לתפקיד נשיא האוניברסיטה טען רפסנג'אני, כי היא אינה חוקית. בהודעה רשמית, שפרסמה מטעמו מזכירות חבר המנהלים, נאמר, כי בראשית הישיבה הציע רפסנג'אני לזמן לישיבת ההנהלה את 12 המועמדים לתפקיד נשיא האוניברסיטה על מנת להציג בפניהם את תוכניותיהם לגבי ניהול האוניברסיטה. כמה מחברי ההנהלה התנגדו להצעה וטענו, כי עיון בקורות החיים של המועמדים מספיק לצורך קבלת ההחלטה. עוד נאמר בהודעה מטעם רפסנג'אני, כי ישיבת חבר המנהלים הסתיימה ללא הסכמה, לאחר שכמה מחברי ההנהלה הצביעו בעד מועמדותו של דאנשג'ו שלא על דעת יו"ר חבר המנהלים, ולפיכך אין להחלטה זו תוקף חוקי (אילנ"א, 12 ינואר 2012).

גם עבדאללה ג'אסבי טען במסיבת עיתונאים, כי ההחלטה למנות את דאנשג'ו לתפקיד נשיא האוניברסיטה אינה חוקית. הוא ציין, כי במהלך ישיבת חבר המנהלים הציע להתפטר מתפקידו ולאפשר לרפסנג'אני למנות ממלא מקום זמני לניהול האוניברסיטה עד לקבלת החלטה סופית בנוגע לבחירת הנשיא, אך הצעה זו לא התקבלה (מהר, 11 ינואר 2012).

חברי הנהלת האוניברסיטה, שתמכו במינוי דאנשג'ו לתפקיד נשיא האוניברסיטה, טענו, לעומת זאת, כי ההחלטה חוקית וסופית. חג'ית אל-אסלאם מחמד מחמדיאן טען במסיבת עיתונאים, כי חברי הוועד בחנו את הרקע המדעי והביצועי של המועמדים לתפקיד הנשיא והחליטו לבחור בדאנשג'ו לתפקיד.

דאנשג'ו עצמו אמר במסיבת העיתונאים, כי רק ארבעה מבין תשעת חברי הנהלת האוניברסיטה התנגדו לקיום הצבעה במהלך הישיבה האחרונה ודרשו לדחות את ההצבעה עד שכלל המועמדים יגישו את תוכניותיהם לניהול האוניברסיטה באופן אישי. הוא אמר, כי טרם ההצבעה אמר לו רפסנג'אני, כי אינו מתנגד למועמדותו. הוא קרא לחברי ההנהלה לקבל את דעת הרוב והגדיר את ההודעה, שהתפרסמה מטעם רפסנג'אני, כהחלטה המשקפת את דעת המיעוט (פארס, 11 ינואר 2012).

ישיבת הוועד המנהל של אוניברסיטת אזאד

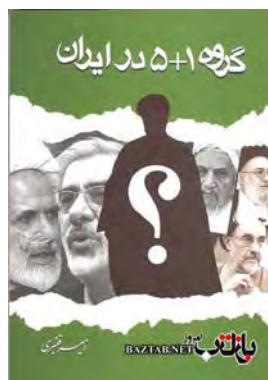
ההחלטה למנות את דאנשג'ו לנשיא האוניברסיטה במקום ג'אסבי מבטאת שחיקה נוספת במעמדו הציבורי של רפסנג'אני. אוניברסיטת "אזאד" נחשבת לאוניברסיטה הגדולה באיראן. לומדים בה למעלה מ-1.7 מיליון סטודנטים בכ-400 שלוחות ברחבי איראן.

בשנים האחרונות התנהל מאבק חריף בין הנשיא אחמדינז'אד לבין רפסנג'אני על השליטה במוסד האקדמי. אחמדינז'אד טען, כי רפסנג'אני ומקורביו, ששלטו בחבר הנאמנים, ניצלו את מעמדם לקידום אינטרסים פוליטיים ואף האשימו בשחיתות. לאחר בחירות 2009 האשים הנשיא את רפסנג'אני וג'אסבי, כי גייסו את משאבי האוניברסיטה לטובת מנהיג האופוזיציה הרפורמיסטית, מיר-חסין מוסוי.

על מנת להגביל את יכולת הממשלה להתערב בענייני האוניברסיטה החליט חבר הנאמנים להכריז על נכסי האוניברסיטה כעל הקדש מוסלמי (וקף). הכרזה כזו נועדה למנוע אפשרות להשתלטות ממשלתית על האוניברסיטה ועל נכסיה. בעקבות החלטה זו העביר הנשיא בתוקף תפקידו כיו"ר "המועצה העליונה של המהפכה התרבותית" שני תיקונים לתקנון האוניברסיטה, שנועדו להגביר משמעותית את כוחם של נציגי הממשלה והמועצה שבראשותו בניהול ענייני האוניברסיטה על חשבון חבר הנאמנים שלה. בנוסף הוגבל משך כהונתו של נשיא האוניברסיטה.

באוקטובר 2010 נאלץ המנהיג העליון, עלי ח'אמנהאי, להתערב בסכסוך החריף בין אחמדינז'אד לרפסנג'אני. הוא קבע, כי יש לבטל את החלטת חבר הנאמנים להפוך את נכסי האוניברסיטה לוקף אך במקביל קבע, כי יש לבטל גם את השינוי שהוכנס לתקנון האוניברסיטה על-ידי "המועצה העליונה של המהפכה התרבותית".

בתוך כך דיווח השבוע היומון הרפורמיסטי שרק (Shargh), כי משרד ההכוונה האסלאמית אישר לאחרונה פרסום ספר בשם: "קבוצת 5+1 באיראן" המציג את רפסנג'אני כתומך המרכזי של המהומות, שפרצו בעקבות הבחירות לנשיאות איראן בשנת 2009.

עטיפת הספר: "קבוצת 5+1 באיראן"

הספר מציג את מיר-חסין מוסוי (Mir-Hossein Mousavi), מהדי כרובי (Mehdi Karoubi), מחמד ח'אתמי (Mohammad Khatami), ושני אנשי הדת הרפורמיסטים הבכירים, איתאללה יוסף צאנעי (Ayatollah Yousef Sanei) ואיתאללה מחמד מוסוי ח'ואיניהא (Ayatollah Mohammad Mousavi).

Kho'iniha) כמנהיגי המהומות ואת רפסנג'אני כמי שעמד מאחורי הקלעים במהלך המהומות (שרק, 15 ינואר).

לקראת הבחירות למג'לס: גובר הלחץ מצד הממסד השמרני כנגד הזרם הסוטה

יועצו של הנשיא אחמדינז'אד לענייני תקשורת, עלי-אכבר ג'ואנפכר (Ali-Akbar Javanfekr), המשמש גם כמנהל היומון הממשלתי "איראן" וסוכנות הידיעות הממשלתית אירנא, נידון השבוע לשנת מאסר אחת באשמת פגיעה בכבוד המנהיג העליון, עלי ח'אמנהאי. כמו כן גזר עליו בית המשפט השעיה מכל פעילות פוליטית, מפלגתית ותקשורתית למשך חמש שנים. הדיווח בנוגע לגזר דינו של ג'ואנפכר לא פירט את פרטי האישום המדויקים, אך נראה שהאישום מתייחס לתכנים, שפרסם יועץ הנשיא בבלוג האישי שלו (פארס, 15 ינואר 2012). בתגובה לגזר הדין דחה ג'ואנפכר מכל וכל את ההאשמות נגדו וטען, כי גזר הדין אינו לוקח בחשבון את האינטרסים של המשטר (ח'בר אונליין, 16 ינואר 2012).

גזר דינו של ג'ואנפכר ניתן חודשים ספורים בלבד לאחר שהוא נידון על-ידי בית המשפט לשנת מאסר ולשלוש שנות השעיה מפעילות תקשורתית באשמת פרסום תכנים הפוגעים בערכי האסלאם במסגרת מוסף מיוחד, שפרסם היומון "איראן" באוגוסט 2011 ועסק ברעלת נשים. פרסום המוסף על-ידי היומון הממשלתי עורר ביקורת חריפה מצד מבקרי הנשיא, שטענו, כי העמדות שהובאו בו משקפות את תפישותיו האנטי-דתיות של הזרם הסוטה (כינוי לזרם הפוליטי המזוהה עם הנשיא וראש לשכתו, רחים משאאי). בעקבות פרסום גזר דינו הקודם של ג'ואנפכר בחודש נובמבר האחרון ניסו כוחות הביטחון לעצרו, אך הוא לא נעצר בסופו של דבר, ככל הנראה בזכות התערבות הנשיא.

במקביל לגזר הדין נגד יועץ הנשיא דיווחה השבוע סוכנות הידיעות פארס, כי שני חברי הזרם הסוטה נידונו על-ידי בית המשפט למספר שנות מאסר, לקנס כספי ולמלקות בגין אשמות שונות. אחד מהם הואשם בריגול למען שירותי המודיעין של ארצות-הברית, בריטניה ואיטליה, במעילה בכספים, בזיוף ובקיום מערכת יחסים בלתי-חוקית (הכוונה למערכת יחסים מחוץ לנישואין). השני הואשם במעילה, בלקיחת שוחד ובקיום מערכת יחסים בלתי-חוקית (פארס, 15 ינואר 2012).

בתוך כך האשים השבוע פרזי סרווי (Perviz Sorouri), יו"ר ועדת ביטחון הפנים במג'לס, את הממשלה ואת הזרם הסוטה בניהול "כלכלת בחירות" ובניצול השלב השני הצפוי ברפורמה במדיניות הסובסידיות לגיוס תמיכה ציבורית ערב הבחירות למג'לס. בראיון לסוכנות הידיעות "מהר" אמר סרווי, כי "הזרם הסוטה" מנסה להעלות את ציפיותיהם של האזרחים לקראת מימוש השלב השני ברפורמה באמצעות פיזור סיסמאות והבטחות בלתי-מעשיות להגדלת הקצבאות המועברות על-ידי הממשלה במסגרת התוכנית. הממשלה מנסה, לדבריו, לשכנע את הציבור, כי המג'לס בהרכבו הנוכחי לא יאפשר לה לממש את הבטחותיה לאזרחים ולעודד בכך להצביע עבור מועמדים המזוהים עם הזרם הסוטה (מהר, 15 ינואר 2012). דבריו של סרווי

נאמרו על רקע הצהרות הנשיא אחמדינז'אד לפיהן יש בכוונתו לממש בקרוב את השלב השני בתוכנית הרפורמה בסובסידיות ולהגדיל במסגרתו את הקצבאות המשולמות לשכבות החלשות.

מי שלח מסרון שקרי בנוגע להפסקת העברת הקצבאות לאזרחים?

מסרון (sms), שנשלח השבוע לאזרחים איראנים ובו הודעה על הפסקת העברת הקצבאות במסגרת הרפורמה במדיניות הסובסידיות, עורר השבוע סערה ציבורית ותקשורתית.

התקשורת האיראנית דיווחה בראשית השבוע, כי כמה אזרחים קיבלו בימים האחרונים מסרון ממקור בלתי-ידוע ובו נאמר, כי מאחר שהם בעלי מכונית ודירה, הם אינם זכאים החל מחודש זה לקבל את הקצבאות, שמשלמת הממשלה לאזרחים. אחד האזרחים, שקיבלו את המסרון, אמר בשיחה עם העיתון קדס (Qods), כי המסרון גרם לדאגה רבה בקרב בני משפחתו, כיוון שהם תלויים בקצבאות. עד כה לא הצליחו השלטונות לגלות מי עומד מאחורי שליחת המסרון.

המסרון הצליח לעורר עניין מיוחד, מאחר שהוא נשלח זמן קצר לאחר הודעת פקידי ממשלה לפיה הממשלה מתכוונת במסגרת השלב השני בתוכנית הרפורמה בסובסידיות להפסיק את העברת הקצבאות ליותר מ-10 מיליון אזרחים הנכללים בשלושת העשירונים העליונים בחברה מבחינת הכנסתם החודשית.

בעקבות הסערה התקשורתית, שעוררה שליחת המסרון, הבהיר בהרוז מראדי (Behrouz Moradi), יו"ר הארגון האחראי למימוש הרפורמה במדיניות הסובסידיות, כי מדובר במסרון שקרי. הוא ביקש מהרשויות המשפטיות לבדוק מי עומד מאחורי שליחת המסרון וציין, כי תביעה משפטית תוגש כנגד האחראים לשליחתו. מראדי אמר, כי שליחת המסרון היא חלק ממהלך שנועד להפיץ שקרים, לעורר דאגה בקרב הציבור, לפגוע בכלכלה ולערער את הצלחת האומה והממשלה במימוש הצדק והרפורמה בסובסידיות (מהר, 16 ינואר 2012).

בכירים בארגון הרפורמה הדגישו, אף הם, כי אין כל קשר בין המסרון המזויף לבין תוכניות הממשלה הנוגעות לשלב השני ברפורמה במדיניות הסובסידיות. הם ציינו, כי גם אזרחים המרוויחים שכר גבוה יקבלו בשלב ראשון מכתב המבקש מהם להסיר עצמם ביוזמתם מרשימת מקבלי הקצבאות. רק בשלב שני תתערב הממשלה בעניין ובכל מקרה אף מסרון לא נשלח עד כה בעניין זה. עוד ציינו הבכירים, כי המסרון המזויף נשלח גם למשפחות בעלות הכנסה נמוכה, שכלל אינן אמורות להיכלל בין המשפחות, שהעברת הקצבאות אליהן תופסק (כלמה, 16 ינואר 2012).

לאחר שנים של מאבק כושל באחד מסמלי התרבות האמריקאית: הסוף לבובה ברבי באיראן?

האתר השמרני "משרק" (Mashregh) דיווח השבוע, כי המשטרה הנחתה לאחרונה את חנויות הצעצועים לאסוף את בובות ברבי מהחנויות והודיעה, כי מעתה ואילך חל איסור על מכירתן. בעקבות ההנחיה החלו חלק מחנויות הצעצועים הגדולות בטהראן לאסוף את בובות ברבי ולהפסיק לשווקן (משרק, 16 ינואר 2012).

הבובה ברבי עוררה בשנים האחרונות התנגדות נרחבת מצד אנשי דת וחוגים שמרנים במדינה הרואים בה סמל לתרבות המערבית המושחתת והבלתי-מוסרית. לפני מספר חודשים מתח אחד מאתרי החדשות ביקורת על שלטונות איראן, שאינם נוקטים בצעדים הדרושים על מנת למנוע שימוש בדמותה של הבובה ברבי על גבי מוצרי צריכה בשימוש ילדים, כגון: ילקוטים, מכשירי כתיבה, בגדים ושעונים. האתר טען, כי הבובה "משתלטת על נפשם של הצעירים" וכי על הרשויות לפעול בשיתוף היצרנים המקומיים לעידוד שימוש בדמויות איראניות ואסלאמיות במקום בדמותה של ברבי.

בניסיון להתמודד עם השפעתן הגוברת של ברבי ובן-זוגה קן על הצעירים באיראן הומצאו לפני מספר שנים הבובות דארא וסארא כתחליף איראני מקורי. תכנון והפצתן של הבובות, אח ואחות הלבושים בלבוש צנוע, נועדו לקדם ערכים אסלאמיים ואיראנים מסורתיים ולשפר את המענה לחדירת הבובות האמריקאיות לשוק. עד מהרה הסתבר, עם זאת, כי הבובות האיראניות אינן מצליחות לכבוש את ליבם של ילדי איראן והבובה ברבי המשיכה לשלוט בשוק הצעצועים המקומי.

במסגרת הביקורת הגוברת בנוגע להשפעותיה המזיקות של הבובה ברבי על תרבות הצריכה של צעירים איראנים טען השבוע האתר גרדאב (Gerdab), כי רכישת בובות ברבי גורמת לשינוי נפשי בקרב ילדים ומגבירה את השפעתם של ערכים המנוגדים לערכי התרבות האיראנית-אסלאמית. האתר דיווח, כי חנויות הצעצועים אינן מסתפקות במכירת בובות ברבי והחלו למכור גם תכשירי איפור מזיקים עבור ילדים (מתוצרת סין) בהשפעת הבובות האמריקאיות המאופרות (גרדאב, 16 ינואר 2012).

תמונות השבוע: כנס נשות "קואליציית השמרנים המאוחדת"

